

Sygn. akt IC 1461/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2018 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodnicząca	Sędzia SO Dorota Krawczyk
Protokolant	stażysta Anna Frankowska

po rozpoznaniu w dniu 15 maja 2018 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa M. R.

przeciwko **Skarbowi Państwa - Aresztowi Śledczemu w P. zastępowanemu procesowo przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej**

o ochronę dóbr osobistych i zadośćuczynienie

1. oddała powództwo;
2. nie obciąża powoda M. R. kosztami procesu na rzecz pozwanego Skarbu Państwa - Aresztu Śledczego w P..

Sygn. akt I C 1461/17

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 12.10.2018 roku (k.20-21) przeciwko Skarbowi Państwa – Aresztowi Śledczemu w P. powód M. R. wniósł o przeproszenie powoda za dokonane już naruszenia dóbr osobistych, których skutków nie da się usunąć poprzez zamieszczenie ogłoszenia na stronie Aresztu Śledczego w P. wskazując jego treść, a mianowicie” Wyrażam ubolewanie, iż Areszt Śledczy w P. dopuścił naruszenia dóbr osobistych Pana M. R. poprzez zagubienie korespondencji i za szkody szczerze przepraszam” i pozostałe dane, wniósł o zasądzenie kwoty 2.000,00zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia złożenia pozwu tytułem zadośćuczynienia za doznane krzywdy oraz kwoty 1.000 PLN na rzecz Fundacji (...). Jednocześnie powód wniósł o zwolnienie z kosztów postępowania w całości.

W uzasadnieniu wskazał, iż wysłał dwa listy polecane do córki i jeden do W. S., które nie zostały odebrane przez adresatów i zostały zwrócone do AŚ a powód mimo, że „opłacił prawidłowo,, ich nie dostał.

W odpowiedzi na pozew (k. 32-37) pozwany Skarb Państwa – Areszt Śledczy w P., reprezentowany w toku procesu przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym także kosztów zastępstwa procesowego. Pozwany wskazał, iż powództwo winno zostać oddalone w całości jako bezzasadne i nieudowodnione.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód złożył skargi, w których podnosił zarzut zagubienia jego korespondencji, a mianowicie zwróconych listów poleconych niedoręczonych adresatom, tj. przesyłki poleconej kategorii Priorytet nr (...), opłaconej w kwocie 5,50 PLN, nadanej 12.02. 2015 r., adresat N. R. oraz przesyłki poleconej nr (...) opłaconej w kwocie 4,20 PLN, nadanej jako ekonomiczna dnia 30.06.2015 r., adresat W. S. oraz listu o numerze (...).

(okoliczność bezsporna, skarga k. 39)

Zwroty listów o numerach (...) oraz (...) zostały odnotowane w zbiorowym dowodzie odbioru. Przedmiotowe przesyłki pocztowe prawidłowo zostały odnotowane w pozwanej jednostce penitencjarnej.

(dowód: zbiorowy dowód odbioru przesyłek pocztowych z dnia 9 marca 2015 roku k. 40-41, zbiorowy dowód odbioru przesyłek pocztowych z dnia 23 grudnia 2015 roku k. 42-43)

Przesyłka polecona kategorii Priorytet nr (...), opłacona w kwocie 5,50 PLN, nadana została 12.02. 2015 r., adresat N. R., ul. (...), (...)-(...) Ł.. Dnia 09.03.2015 r. list polecony wrócił jako zwrotny do nadawcy do Aresztu Śledczego. Odbiór przesyłki listowej pokwitowała pełnomocnik Aresztu Śledczego Pani J. S.. Opłata w kwocie 4,20 PLN za zwrot przesyłki uiszczona została znaczkami pocztowymi dnia 12.03.2015 r.

Przesyłka polecona nr (...) opłacona w kwocie 4,20 PLN, została nadana jako ekonomiczna dnia 30.06.2015 r., adresat W. S., ul. (...), (...)-(...) Ł.. Dnia 14.07.2015 r. list wrócił do nadawcy do Aresztu Śledczego. Przedmiotowy list polecony przygotowany był do odesłania do D. (...) w K., a następnie zatrzymany do wydania. Odbiór zwrotnej przesyłki pokwitowała pełnomocnik Aresztu Śledczego Pani J. S.. Opłata za zwrot przesyłki nie została uiszczona.

(dowód: pismo Poczty Polskiej z dnia 19 sierpnia 2015 roku k. 44, pismo Poczty Polskiej z dnia 13 października 2015 roku k. 45, pismo Poczty Polskiej z dnia 23 listopada 2015 roku k. 46, pismo Poczty Polskiej z dnia 19 lipca 2016 roku k. 47)

W czasie o którym mowa w pozwie wychowawcą powoda był por. J. J.. Powód wysyłał opisaną w pozwie korespondencję poleconą, powód opłacał korespondencję, załączał nadanie korespondencji, następnie wychowawca powoda por. J. J. przekazywał korespondencję do ewidencji i ewidencja przekazywała tą korespondencję dalej.

Jeżeli korespondencja wraca do AŚ, bo nadawca nie odbiera lub nie chce odebrać, to skazany musi wnieść opłatę, żeby ta korespondencja do niego przysłała. Wychowawca dostawał informację z sekretariatu, że taka korespondencja jest i powód musiałby ponieść opłatę. Wychowawca w tej procedurze jedynie przekazywał od powoda znaczki do sekretariatu, przekazywał informację skazanemu, że jest list do odbioru i brał od niego znaczki i oddawał do sekretariatu.

Skazany powód M. R. pisał skargi do przełożonych w związku ze sporną korespondencją i dlatego zostało wprowadzone kwitowanie odbioru korespondencji przez skazanych.

W czasie zwrotu spornych przesyłek nie było obowiązku kwitowania odbioru zwróconej przesyłki przez skazanego.

Powód otrzymał zwróconą przez Pocztcę korespondencję, którą opłacił.

Jeżeli ktoś nie opłacił zwrotu korespondencji to pozostawała ona w K. na Poczcie w rzeczach nieodebranych.

Zgodnie z przyjętą w Areszcie Śledczym w P. praktyką listy zwrócone są przekazywane wychowawcy działu penitencjarnego w celu wydania osadzonemu. Osadzony powinien jednak dokonać opłaty za zwrot listów, co jest potwierdzane na zbiorowym dowodzie odbioru poprzez przyklejenie znaczków pocztowych. Mając na uwadze powyższą praktykę, należy przyjąć, że przesyłki nr (...) oraz (...) musiały zostać wydane powodowi, ponieważ na zbiorowym dowodzie odbioru z dnia 23 grudnia 2015 roku oraz 9 marca 2015 roku zostały przyklejone znaczki pocztowe, jako forma opłaty wniesiona przez powoda za zwrot listów.

(dowód: zeznania świadka J. J. k.90 minuty 00;01;04-00;15;33, zbiorowy dowód odbioru przesyłek pocztowych z dnia 9 marca 2015 roku k. 40-41, zbiorowy dowód odbioru przesyłek pocztowych z dnia 23 grudnia 2015 roku k. 42-43, pismo Poczty Polskiej z dnia 19 sierpnia 2015 roku k. 44, pismo Poczty Polskiej z dnia 13 października 2015 roku k. 45, pismo Poczty Polskiej z dnia 23 listopada 2015 roku k. 46, pismo Poczty Polskiej z dnia 19 lipca 2016 roku k. 47, skarga powoda z dnia 21 marca 2016 roku k. 39, odpowiedź na skargę k. 6, k. 107, notatka służbowa k. 48)

Sąd Okręgowy dokonał następującej oceny materiału dowodowego:

Sąd postanowieniem z dnia 15 stycznia 2017 roku dopuścił dowód z przesłuchania stron i zwrócił się do właściwego Sądu Rejonowego o przesłuchanie powoda w charakterze strony w drodze pomocy sądowej (k.109).

Sąd wezwany wyznaczył termin rozprawy celem przesłuchania powoda w charakterze strony na dzień 28 marca 2018 roku i nakazał doprowadzenie powoda odbywającego karę pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w miejscowości C. na rozprawę.

Powód w dniu 28 marca 2018 roku odmówił wyjścia do uczestniczenia w czynnościach procesowych tj. przesłuchania powoda w charakterze strony w analizowanej sprawie (notatka k. 136, protokół rozprawy 137).

W związku z odmową powoda uczestniczenia w rozprawie w czasie której powód miał być przesłuchany w charakterze strony odezwa została zwrócona bez wykonania.

W piśmie z dnia 02.05.2018 roku powód wniósł o wyznaczenie kolejnego terminu w celu przesłuchania powoda w charakterze strony w drodze pomocy sądowej podając, że poprzednim razem miał pęknięty łuk brwiowy i podbite oczy. Pismem z dnia 09.05.2018 roku powód zwrócił się o doprowadzenie go na rozprawę do P.

Powyższe wnioski Sąd oddalił z uwagi na nieusprawiedliwioną odmowę powoda w uczestniczeniu w rozprawie w dniu 28 marca 2018 roku. Podbite oczy czy zaopatrzone pęknięty łuk brwiowy (czego zresztą powód nie udowodnił w żaden sposób, nie złożył zaświadczenia od lekarza sądowego o niemożliwości stawienia się z powodu bardzo złego stanu zdrowia) z całą pewnością nie stały na przeszkodzie w przesłuchaniu powoda. Należy podkreślić, że takie zachowanie powoda i wnioski powoda angażują ogromne pieniądze wszystkich pracujących obywateli w Polsce i płacących podatki.

Sąd nie dopuścił dowodów z zeznań świadków wskazanych przez powoda tj. R. K. i W. S., bowiem powód zobowiązany do wskazania okoliczności na jakie mieliby zeznawać świadkowie w terminie 7 dni pod rygorem wygaśnięcia nie odpowiedział na zarządzenie w określonym terminie (k.28). W. S. nie mógł niczego potwierdzić, bowiem nie odebrał korespondencji. Listy były wysłane nie jako wartościowe.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Powód w toku niniejszego procesu wniósł o przeproszenie powoda poprzez zamieszczenie na koszt pozwanego ogłoszenia na stronie Aresztu Śledczego w P. wskazując jego treść, wnosił o zasądzenie na jego rzecz kwoty 2.000,00zł zadośćuczynienia za doznane krzywdy oraz kwoty 1.000 PLN na rzecz Fundacji (...).

Z uzasadnienia wynika, że powód wiąże swoje roszczenia z naruszeniem dóbr osobistych w postaci zaginięcia jego korespondencji w Areszcie Śledczym w P..

Podstawę prawną tak skonkretyzowanego roszczenia w zakresie żądania przeproszenia, zapłaty odpowiedniej sumy na wskazany cel społeczny, zadośćuczynienia stanowi norma art. 23 i 24 k.c., art. 448 k.c. W takich też ramach prawnych Sąd rozpoznał powyższe żądanie.

W uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2011 r. (sygn. akt III CZP 25/11, OSNC 2012/2/15) podniesiono, że wynikający z art. 77 ust. 1 Konstytucji RP i z art. 417 k.c. obowiązek naprawienia szkody

wyrządzonej przez niezgodne z prawem działanie władzy publicznej obejmuje także szkodę niemajątkową (krzywdę) w ujęciu art. 448 k.c.

Zgodnie z przepisem art. 24 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

W świetle natomiast art. 448 k.c. w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę pieniężną za doznaną krzywdę.

Według powyższych przepisów ochrona dóbr osobistych uzależniona jest od spełnienia dwóch przesłanek: zagrożenia lub naruszenia dóbr osobistych oraz bezprawnego charakteru działania wywołującego wskazany wyżej skutek, przy żądaniu zadośćuczynienia za doznaną wskutek naruszenia dóbr osobistych krzywdę, koniecznym jest przy tym wykazanie winy naruszającego.

Kwestia zagrożenia bądź naruszenia dóbr osobistych powinna być ujmowana na płaszczyźnie faktycznej i prowadzić do ustalenia, czy dane zachowanie, biorąc pod uwagę przeciętne reakcje ludzkie, mogły obiektywnie stać się podstawą do negatywnych odczuć po stronie pokrzywdzonego.

Przy ocenie, czy doszło do naruszenia dobra osobistego, decydujące znaczenie ma nie subiektywne odczucie osoby, jej indywidualne wartości uczuć i stanu psychicznego, ale to, jaką reakcję wywołuje naruszenie w społeczeństwie. Należy więc przyjmować koncepcję obiektywną naruszenia dobra osobistego w kontekście całokształtu okoliczności sprawy (por. wyr. SN z 26.10.2001 r., V CKN 195/01, L.).

Ustawodawca uzależnia udzielenie ochrony dobrom osobistym na podstawie przepisu art. 24 § 1 KC od uznania, że zachowanie prowadzące do zagrożenia (lub naruszenia) dóbr osobistych nosi znamiona bezprawności. Powszechnie przyjmuje się, że bezprawność powinna być traktowana w kategoriach obiektywnej (przedmiotowej) kwalifikacji czynu z punktu widzenia jego zgodności z ustawą i zasadami współżycia społecznego. Działaniem bezprawnym jest działanie sprzeczne z normami prawa lub zasadami współżycia społecznego, a bezprawność wyłącza działanie mające oparcie w przepisach prawa, zgodne z zasadami współżycia społecznego, działanie za zgodą pokrzywdzonego oraz w wykonywaniu prawa podmiotowego (por. wyr. SN z 4.6.2003 r., I CKN 480/01, L.).

Człowiek pozbawiony wolności i przebywający w zakładzie karnym podlega ścisłym rygorom przewidzianym w regulaminie, do których musi się stosować i które w bardzo znacznym zakresie ograniczają jego swobodne zachowanie się. Całkowite podporządkowanie więźnia tym rygorom nakłada na organa więzienne szczególny obowiązek ochrony życia i zdrowia więźniów przez stworzenie im warunków życia zapewniających pełne bezpieczeństwo. Codzienne życie więźnia znajduje się pod stałą kontrolą i nadzorem (por. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 sierpnia 1975 r., II CR 490/75)

Art. 24 k.c. wprowadza co prawda domniemanie bezprawności działania naruszciciela dóbr osobistych, jednak konieczność obalenia przez pozwanego, wskazanego domniemania jest uwarunkowana uprzednim wykazaniem przez żądającego ochrony, że w ogóle doszło do

naruszenia jego dóbr osobistych. Innymi słowy, rozkład ciężaru dowodu w sprawach o naruszenie dóbr osobistych wymaga uprzedniego wykazania przez żądającego ochrony prawnej, że do ich pogwałcenia w następstwie działań pozwanego doszło, a dopiero w dalszej kolejności na stronie pozwanej spoczywa obowiązek wykazania, iż to zachowanie nie było bezprawne. Zgodnie, bowiem z przyjętym orzecnictwem to na powódzie ciąży obowiązek udowodnienia, że konkretne, opisane dobra osobiste zostały w ogóle naruszone lub zagrożone, że to naruszenie jest wynikiem działań pozwanego, a także wykazanie, że wnioskowany sposób ochrony jest adekwatny i właściwy do

zastosowania w realiach stanu faktycznego (por. wyrok SN z 17.06.2004 r., sygn. akt V CKN 609/03). P. majątkowej dóbr osobistych zgodnie z art 24 § 1 in fine k.c., w zw. z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia okoliczności faktycznych, z których wywodzone jest roszczenie spoczywa na stronie powodowej. Jeśli więc powód wywodzi z określonych twierdzeń skutki prawne, to jest on zobowiązany je udowodnić. Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach, a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie, spoczywa na stronie procesu, która z tych faktów wywodzi skutki prawne (uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2000 r. sygn. akt III CZP 4/00, OSNC 2000/11/195, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2010 r. sygn. akt I BU 8/10, Lex nr 785642).

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego w szczególności z dokumentacji pozwanego, pism Poczty Polskiej, zeznań świadka, notatki służbowej, że powód odebrał sporną zwróconą przez Poczta Polską korespondencję.

Zgodnie z przyjętą w Areszcie Śledczym w P. praktyką listy zwrócone są przekazywane wychowawcy działu penitencjarnego w celu wydania osadzonemu. Osadzony powinien jednak dokonać opłaty za zwrot listów, co jest potwierdzone na zbiorowym dowodzie odbioru poprzez przyklejenie znaczków pocztowych. Mając na uwadze powyższą praktykę, należy przyjąć, że przesyłki nr (...) oraz (...) musiały zostać wydane powodowi, ponieważ na zbiorowym dowodzie odbioru z dnia 23 grudnia 2015 roku oraz 9 marca 2015 roku zostały przyklejone znaczki pocztowe, jako forma opłaty wniesiona przez powoda za zwrot listów. Wychowawcą powoda, którym był w tym okresie por. J. J. zeznał, że z całą pewnością dokonano zwrotu przedmiotowej korespondencji powodowi. W tamtym czasie nie było obowiązku kwitowania odbioru zwróconej korespondencji przez skazanych, co też znalazło swój wyraz w odpowiedzi na skargę powoda ze stycznia 2018 roku.

Natomiast przesyłka polecona nr (...) opłacona w kwocie 4,20 PLN, została nadana jako ekonomiczna dnia 30.06.2015 r., adresat W. S., ul. (...), (...)-(...) Ł.. Dnia 14.07.2015 r. list wrócił do nadawcy do Aresztu Śledczego. Przedmiotowy list polecony przygotowany był do odesłania do D. (...) w K., a następnie zatrzymany do wydania. Odbiór zwrotnej przesyłki pokwitowała pełnomocnik Aresztu Śledczego Pani J. S.. Opłata za zwrot przesyłki nie została uiszczona, toteż nie mogła zostać zwrócona powodowi z uwagi na zwrot opłaty. Powód nie udowodnił, że taką opłatę uiścił.

Strona pozwana, na której zgodnie z art. 24 § 1 k.c. spoczywał ciężar obalenia domniemania bezprawności działania funkcjonariuszy służby więziennej, domniemanie to obaliła.

Pozwany zapewnił zgodny z ówczesną procedurą obieg korespondencji, co wynika z przedstawionej dokumentacji w postaci zbiorowych dowodów odbioru oraz zeznań świadka.

Należy podkreślić, iż powód w żadnym zakresie nie wykazał w toku niniejszego postępowania szkody jakiej miał doznać. Domniemanie obejmuje bezprawność działania funkcjonariuszy, a istnienie szkody niemajątkowej - krzywdy i związek przyczynowy pomiędzy szkodą a bezprawnym działaniem funkcjonariuszy na obowiązek udowodnić powód. Powód, poza gołosłownymi twierdzeniami w pozwie nie przedstawił żadnych dowodów na poparcie swoich twierdzeń. Nawet nie chciał zeznawać w charakterze strony.

Nie nadał też listów jako wartościowe.

Należy zwrócić uwagę, iż z odpowiedzi na skargę z dnia 16 stycznia 2018 roku wynika jedynie to, że w zgromadzonych przez pozwanego materiałach brak jest dowodów potwierdzających, iż administracja Aresztu Śledczego w P. dostarczyła powodowi sporne przesyłki polecone i powiadomiła o zwrocie przesyłki, którą należało opłacić. Jak wynika z zeznań świadka taka procedura kwitowania odbioru przez skazanych zwróconej przez Poczta korespondencji została wprowadzona dopiero po skargach powoda, wcześniej oddawano korespondencję bez pokwitowania po uiszczeniu opłaty w tym opłaty w postaci znaczków pocztowych, a o zwrocie korespondencji został powiadomiony przez wychowawcę.

Mając powyższe ustalenia i rozważania na uwadze Sąd oddalił powództwo w całości jako niezasadne i nieudowodnione jak w punkcie pierwszym wyroku.

Na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd nie obciążył powoda obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz strony pozwanej reprezentowanej przez Radcę Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa mając na uwadze trudną sytuację materialną i osobistą powoda, który nie uzyskuje żadnych dochodów.